

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.616 van 20 oktober 2015
in de zaak A. 212.372/XIV-35.618**

In zake : Gunther KWANTEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Nathalie Brys
 kantoor houdend te 9031 Drongen
 Kroonprinsstraat 1
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 de POLITIEZONE 5377 KEMPENLAND
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Mertens
 kantoor houdend te 3580 Beringen
 Paalsesteenweg 81
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 5 mei 2014, strekt tot de
nietigverklaring van de beslissing van de korpschef van de politiezone
Kempennland van 10 maart 2014 waarbij aan verzoeker de lichte tuchtstraf van de
waarschuwing wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord
ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. Verzoeker heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 mei 2015.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Nathalie Brys, die verschijnt voor verzoeker, en advocaat Philippe Dreesen, die *loco* advocaat Wim Mertens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is inspecteur van politie bij de lokale politiezone Hechtel-Eksel-Leopoldsburg-Peer (hierna: de politiezone Kempenland).

3.2. Op 29 januari 2014 stelt de korpschef van de politiezone Kempenland een inleidend verslag op waarin wordt voorgesteld aan verzoeker de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op te leggen.

Uit de stukken van het dossier blijkt niet dat verzoeker binnen de dertig dagen na de ontvangst van het inleidend verslag op 30 januari 2014, een verweerschrift heeft ingediend. Verzoekers tuchtverdediger meldt op 25 februari

2014 aan de korpschef - het artikel 29, tweede lid, van de wet van 13 mei 1999 ‘houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten’ (hierna: de tuchtwet) aanhalend - dat “de verdediging wenst gebruik te maken van het recht om gehoord te worden” en dat “ter zitting [...] een pleitnota aan de tuchtoverheid [zal] overhandigd worden”, waarbij deze pleitnota “ten gronde [zal] ingaan op de procedure en op de ten laste gelegde feiten”.

De hoorzitting is gepland op 5 maart 2014. Niet wordt betwist dat op die datum een “pleitnota” door verzoekers tuchtverdediger wordt neergelegd en voor ontvangst wordt getekend door de korpschef.

3.3. Op 10 maart 2014 beslist de korpschef van de politiezone Kempenland om aan verzoeker de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op te leggen. Deze beslissing steunt op de volgende motivering:

“[...]”

2. Uiteenzetting van de feiten, omstandigheden en gevolgen

2.1 Uiteenzetting van de feiten en omstandigheden

Op 2 oktober 2013 ontving ik een mail van een inwoner van onze zone waarin hij mij kennis geeft van feiten die zich op zaterdag 28 september 2013 hadden afgespeeld. Daarbij werden die man naar eigen zeggen de stuipen op het lijf gejaagd, waardoor hij telkens als er een auto te dicht achter hem rijdt hartkloppingen krijgt. Die bewuste zaterdag bent u in Hechtel-Eksel op de Ekselsebaan mogelijk te kort ingedraaid voor de betrokken bestuurder, die zich door de korte afstand genoodzaakt zag om u in te halen en daarbij heeft geclaxonneerd. Volgens uw verklaring zou hij u daarbij hebben gehinderd, waardoor u rechts van de weg mogelijk iets had geraakt. Omdat u vreesde voor schade aan uw voertuig besloot u om de betrokkene na te rijden. Volgens de betrokken bestuurder nam u daarbij grote risico's, waardoor andere bestuurders noodgedwongen moesten uitwijken. U zou betrokkene zelfs op zeker ogenblik hebben ingehaald en vervolgens hard hebben geremd. Uzelf had intussen de nummerplaat van betrokkene genoteerd en contact genomen met de dispatching in Hasselt. Ook de klager had inmiddels telefonisch contact genomen met de dienst 101 met het verzoek om een politieploeg te sturen. Nadat u had vastgesteld dat er geen schade was aan uw wagen besloot u om naar huis te rijden.

Op zeker ogenblik kwam de wagen echter opnieuw in beeld en besloot u om hem te doen stoppen, alhoewel u in burger was en niet met dienst bevolen. U gebruikte daarbij uw dienstkaart en interventiearmband. Nadat betrokkene geen gevolg gaf aan uw stopteken, besloot u om hem opnieuw na te rijden over een afstand van meerdere kilometers. Via de dispatching was intussen ook een interventieploeg van onze zone in de richting van het incident gestuurd. Op de Noordweg in Peer werd betrokkene geïntercepteerd door die interventieploeg. Volgens betrokkene moest hij van die ploeg in de wagen blijven zitten, waarop u vervolgens zou bedreigd hebben met het feit dat u naar het parket zou bellen om zijn rijbewijs voor twee weken in te

trekken. Nog altijd volgens de betrokkene had u vervolgens een gesprek met uw collega's, ging u terug naar hem toe, stak uw hand uit en zei vervolgens 'we gaan het zo laten, we trekken er een streep door'. Volgens uw versie was de betrokkene arrogant en opgejaagd. Omdat er ook geen schade was aan uw voertuig en betrokkene zich verontschuldigde besloot u naar eigen zeggen om het daar hij te laten. U stapte vervolgens terug in uw voertuig en de interventieploeg verliet daarna ook de plaats.

2.2 Uiteenzetting van de gevolgen

Tijdens uw ziekteverlof en dus niet met dienst zijnde besluit u om een persoon na te rijden omdat u door diens rijgedrag bent moeten uitwijken, waarbij uw persoonlijk voertuig mogelijk schade opliep. Nadat u na enige tijd de nummerplaat van het betrokken voertuig had genoteerd en ondanks het feit dat u al had vastgesteld dat uw voertuig geen schade had opgelopen, besloot u niettemin om de overtreder verder over een grote afstand na te rijden. U had nochtans niet de intentie om betrokkene te verbaliseren, u wou hem naar eigen zeggen alleen maar terechtwijzen. Tijdens dat narijden heeft u volgens de klager meermaals ondoordachte risico's genomen waarbij u zichzelf en anderen blootstelde aan gevaren die niet in verhouding stonden tot de feiten die aanleiding gaven tot het optreden. U heeft dit evenwel met klem ontkend. Tijdens het intern onderzoek naar aanleiding van deze klacht gebruikte u enkele ongepaste uitlatingen. Toen u werd gevraagd waarom u geen proces-verbaal opstelde ten laste van de overtreder deed u dat naar eigen zeggen 'om gezeik te vermijden'. Geconfronteerd met enkele kritische vragen maakte u zich boos tegen de officier intern onderzoek met het gezegde 'als jullie die burger willen geloven en niet mij, dan doen jullie maar. Ik doe niets meer, je zal het zien aan de statistieken. Het beleid heeft er gelegen'.

[...]

5. Vaststaan, kwalificatie en toerekening van de feiten

Gelet op de feitelijke elementen vervat in het dossier,

5.1.1 Meen ik dat de feiten vaststaan omdat u niet met dienst zijnde en in het gezelschap van uw dochter toch besloot een bestuurder die u mogelijk hinderde over grote afstand na te rijden. Nadat u vaststelde dat er geen schade was aan uw voertuig besloot u niettemin om het narijden te hernemen en betrokkene over meerdere kilometers te volgen.

5.1.2 Meen ik dat de feiten vaststaan omdat het vanaf die vaststelling niet langer nodig was om het voertuig na te rijden, gezien de daaraan verbonden risico's, niet alleen voor de andere partij maar ook voor uzelf.

5.1.3 Meen ik dat de feiten vaststaan dat u tijdens het intern onderzoek in ongepaste bewoordingen hebt gereageerd tegenover de officier belast met het intern onderzoek.

5.1.4 Meen ik dat deze feiten de volgende tuchtvergrijpen uitmaken:

5.1.5 Tekortkoming aan uw beroepsplichten door het feit dat u niet met dienst zijnde met uw persoonlijk voertuig waarin ook uw dochter heeft plaats genomen, een voertuig over grote afstand narijdt, zonder [...] dat er voldoende elementen aanwezig waren die dat narijden konden rechtvaardigen en zonder voldoende rekening te houden met de daaraan verbonden risico's.

5.1.6 Tekortkoming aan uw beroepsplichten door tijdens het intern onderzoek naar aanleiding van deze klacht enkele keren ongepast te reageren tegenover de officier intern toezicht.

6. Beslissing

Gelet op de bepalingen van de wet van 13 mei 1999, inzonderheid op de artikelen 2, 3, 4 en 37;

Gelet op de analyse van uw tuchtdossier

In mijn hoedanigheid van gewone tuchtoverheid:

Leg ik u, voor de feiten vervat in punt 2, de waarschuwing op.
[...].”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van het tweede onderdeel van het eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In het eerste middel voert verzoeker de schending aan van de motiveringsverplichting, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ (hierna: de wet van 29 juli 1991), van artikel 37 van de tuchtwet, van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en de rechten van verdediging. Hij zet in het tweede onderdeel uiteen dat hij in zijn “schriftelijk verweer” - verzoeker doelt volgens de Raad van State op zijn pleitnota - uitdrukkelijk verweer had gevoerd en waarin hij onder meer de feitenversie van de klager betwist, maar dat geen van deze verweermiddelen door de tuchtoverheid werden beantwoord. Verzoeker meent dat de bestreden beslissing “eenvoudigweg een doorslagje [is] van het inleidend verslag”, terwijl op grond van artikel 37 van de tuchtwet de uitspraak moet zijn gebaseerd op het volledige dossier en het verweer. Voorts wijst hij er op dat hij uit de formele motivering moet kunnen afleiden welke gevolgen er aan zijn verantwoording werden gegeven, zodat hij de zekerheid heeft dat de bestreden beslissing niet is genomen op grond van voor hem ongekennde feiten en dat zijn verantwoording degelijk is onderzocht. Er kan minstens van de tuchtoverheid worden verwacht dat zij haar beslissing met betrekking tot het vaststaan van de feiten motiveert, indien de feiten worden betwist. Het louter verwijzen naar de klacht op zich, indien doorslaggevende elementen van deze klacht en de regelmatigheid van de procedure worden betwist, is geen rechtsgeldige motivering.

5. De verwerende partij repliceert dat de formelemotiveringsplicht niet zo ver strekt dat de tuchtoverheid op alle in het verweerschrift aangevoerde

argumenten moet antwoorden, waarop zij vervolgens ingaat op het door verzoeker gevoerde verweer door het weerleggen in de memorie van antwoord van de in het verweer aangevoerde argumenten. Zij besluit dat zij op basis van de motieven tot de opgelegde tuchtstraf kon besluiten.

In de laatste memorie volhardt de verwerende partij in haar memorie van antwoord en voegt daaraan toe, wat dit onderdeel van het middel betreft, dat de vaststelling van verzoekers ongepaste reacties ten aanzien van de officier belast met het intern toezicht niet zijn gebaseerd op het feitenrelaas van de klager en dat verzoeker de ten laste gelegde uitlatingen niet ontkent maar enkel minimaliseert.

Beoordeling

6. De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 verplichten de administratieve overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op “afdoende” wijze.

Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De belangrijkste bestaansredenen van de motiveringsplicht, zoals die wordt opgelegd door de voormelde wet van 29 juli 1991, bestaat erin dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

Hoewel de formelemotiveringsplicht de tuchtoverheid er niet toe verplicht uitdrukkelijk te antwoorden op alle door de politieambtenaar tijdens de tuchtprocedure opgeworpen argumenten, moet uit haar beslissing wel kunnen worden opgemaakt dat het verweer van de politieambtenaar daadwerkelijk in de

besluitvorming is betrokken. Hieruit volgt dat de tuchtoverheid niet uitvoerig moet antwoorden op elk van deze argumenten. Wel moet impliciet of expliciet blijken dat de argumentatie van de betrokkene in de besluitvorming werd betrokken en moet hieruit minstens impliciet kunnen worden afgeleid waarom de argumenten in het algemeen niet werden aanvaard.

7. De formele motivering van de bestreden beslissing is hierboven weergegeven (*supra*, punt 3.3.). Uit deze motivering kan niet worden opgemaakt dat de verweermiddelen van verzoeker zoals ontwikkeld in de “pleitnota” - waarvan niet wordt betwist dat die deel uitmaakt van het volledige tuchtdossier en waarin verzoeker onder meer het feitenrelaas, zoals weergegeven in het inleidend verslag, betwist -, daadwerkelijk in de besluitvorming is betrokken. Expliciet noch impliciet blijkt immers dat de tijdens de tuchtprocedure opgeworpen argumenten werden betrokken in de besluitvorming, noch kan uit de formele motivering van de bestreden beslissing, minstens impliciet worden afgeleid waarom de argumenten van verzoeker in het algemeen niet werden aanvaard. De gegeven motivering is derhalve niet afdoende.

De verwerende partij betracht in haar processtukken verzoekers verweer in de pleitnota te weerleggen, doch met deze aanvullende redengevingen en weerleggingen mag geen rekening worden gehouden omdat zulks afbreuk zou doen aan het recht van de bestemming van de bestreden beslissing om onmiddellijk kennis te nemen van de motieven die de beslissing verantwoorden.

8. Het tweede onderdeel van het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de korpschef van de politiezone Kempenland van 10 maart 2014 waarbij aan verzoeker de lichte tuchtstraf van de waarschuwing wordt opgelegd.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan verzoeker.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twintig oktober tweeduizend vijftien, door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Kaat Leus,	staatsraad,
bijgestaan door	
Joris Casneuf,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Joris Casneuf

Geert Debersaques